

(כל הזכויות שמורות)

ארצות-הברית עשויה להחזיר את שגרירה מישראל. דבר זה הוא אחד האיומים של וושינגטון על ממשלת ישראל, כדי לאלצה להחזיר את כוחות צה"ל, ללא תנאי מוקדם, עד לגבולות שביתת הנשק. איום אחר, ממשי יותר, יהיה האיום להקפיא את כספי התרומות של יהודי ארצות-הברית לישראל.

לעומת זאת, אין סיכויים כי עצרת האו"ם תקבל החלטה להטיל סנקציות על ישראל. העצרת תסתפק בניגויה החרף של ישראל, על שאינה מציינת להחלטותיה.

מול לחץ מילולי וכלכלי זה, תמשיך ישראל לעמוד בסובלנות, אך מבי לשרוף את גשר הנסיגה. בתקופה זאת, תנסה ישראל לעמוד על מידת העזרה הצרפתית, כדי להיזכר אם אפשר, על סמך עזרה זו בלבד, לעמוד במערכה המדינית עד הסוף ולנצח בה.

תוך אותו זמן, ייעשה נסיון לבצע תוכנית-חירום כלכלית. התוכנית עובדה, עוד לפני מיבצע סני, עליידי השרים לוי אשכול ופנחס ספיר. אולם ביצועה נתעכב, מאחר שלא נתקבלה התוכנית על דעת שותפי מפא"י בקואליציה, ואף לא על חלק ניכר של אנשי צמרת מפא"י עצמה. עתה ייעשה נסיון להוציא תוכנית זו לפועל, מתוך הטענה כי היא נכפית על המדינה כתוצאה מהמאבק באויים.

אולם, למרות שישאל תקבל עזרה לא מכלולת מצרפת, היא תיאלץ, כנראה, בכל זאת, להיכנע לבסוף לחץ האמריקאי. הגורמים העיקריים לכך: קשיים בהשגת

דלק ממקורות חוץ, ואי-יכולתן של ה-

מפלגות להתאחד מסביב לביצועה של

תוכנית החירום הכלכלית שהכינו אש-

כול וספיר, על אף המצב.

הדיועות הראשונות על הסכמת ישראל לסגת מעזה ומשארם אל-שייך, יבואו מחוגי-לארץ. הידיעות לא יאושרו ולא יוכי-

חשו עליידי ממשלת ישראל.

ידיעות אלה יעוררו גל רחב של הפגנות, מטעם תנועת החרות. הממשלה תסרב לתת רשימות לעריכת הפגנות אלה והן תפורנה ביד אכזרית.

עזה חשוכה יותר משארם אל-שייך - כך החליטו יועציו של ביג'י, למקרה של צורך בהתחלת הנסיגה מאחד משני המקומות. קרוב לוודאי כי במקרה כזה תוותר ישראל על מיצרי-

סיראן לפני שתוותר על עזה.

אל תתן אמון מופרז כי אגרות ממשלתיות הצמודות לדולארים. קרוב לוודאי כי הממשלה תפר את עקרון ההצמדה לגבי האגרות

שהוציאה, ותוותר עליו באותה שנה גם לגבי ההלוואות שנתנה. לעומת זאת יש לצפות כי המשקיעים הקטנים ירבו לק-

נות תמונות אמנותיות, וזה ויהלומים, שטרם יעלה במקרה של אינפלציה.

עיקר הכנייה תרוכז כרי צועת-החוף. הממשלה תחלק לכל עיר 150 יחידות-דיור לעולים החדשים

הבאים עתה, שרובם המכריע הוא בעל מקצוע הקשור לסביבה עירונית, ושאינן להניח כי ילכו להתיישבות.

הקרבתות של הדו"ח הבא של מבקר המדינה, שיזכו לביקורת חריפה: האפוסטרופוס על נכסי הנפקדים, אגף מסבגי-החוזק באוצר,

רשויות-הקניות של ישראל בחוץ-לארץ והנהלה במועצות האזוריות. עיקר הדו"ח יכלול ביקורת קסלנית על הרשויות המקומיות ועובדיהן.

יתכן כי אברהם רוטנברג ישהה זמן רב בחוץ-לארץ. אחרי שהתפטר מתפקידו כמנהל חברת החשמל, קיבל רוטנברג הצעות מושכות לנצח על הקמת תחנות-כוח בבריטניה.

פרשת השמרת יהדות הונגריה לא תגולל מחדש בבתי המשפט. החשש שהיה קיים, כי בעקבות בירור תביעתו הכספית של מנהל משרד הסוכנות בבודפשט בימי השואה, משה קראוס, נגד הנהלת הסוכנות, תועלה פרשה מוזעזעת זו מחדש בפני בית-המשפט, לא יתאמת. משא ומתן המתנהל עתה בחזרי חדרים בין קראוס לבין הסוכנות יסתיים בביטול תביעתו

של קראוס תמורת מילוי תביעותיו הכספיות מצד הסוכנות.

אם אתה חובב כילוי לילי בבתי הקפה של תל-אביב, יתכן כי תצטרך לקצץ בכילוי זה. בעלי בתי קפה רבים חיטבו ומצאו כי עקב עליית מחירי החשמל והוצאות אחרות, לא כדאי להם להחזיק את

עסקיהם, ופוחים בכל ערבי השבוע, עד לשעת הסגירה החוקית שנקבעה על-ידי העירייה לחצות.

העם רב-אלוף שונור

ההיסטוריה האנושית הזכירה גנרלים רבים. היו מדינות שנוצחו עליידי רב-אלוף כפור, והיו שנוצחו עליידי רב-אלוף רעב. השבוע לתמה ישראל מלחמה נואשת באויבה הרציני ביותר: רב-אלוף שונור.

המשטר, שהתרגל במשך שנים ארוכות לחיות קבצן על חסדי זרים, ושכמו כל קבצן פיזר את כספיה-הנדבות בקלות-דעת, ידע בסתר לבו שאינו מסוגל להסתגל לפתע להרגלים חדשים. הנסיגה הסיפית מעזה ומ' שארם אל-שייך היתה, על כן, רק שאלה של זמן.

זאת ידעו בירושלים, בני-ירוק ובחושניג טון. השאלה היתה: מה תהיה התוצאה ה' פנימית?

החזית הפנימית. ביום הרביעי ב' שבוע שעבר התכנסה הממשלה כדי לדון במצב. את עיקר תשומת-הלב לא הקדישה למאבק באוי"ם, אלא למאבק קרוב יותר: המלחמה בחזית הפנימית.

תמונת השבוע

לסטודנט ירושלמי זה לא היתה הסבלנות לחכות עד שהממשלה תחליט על עריכת הפגנות נגד לחץ האו"ם. הוא ועוד המשה חברים לאוניברסיטה ציירו שלט, ועליו הסיסמה: "בל נכנע ללחץ הפילה!" כשהכוונה היא לדג הסקנדינבי, ששמו האמריקאי. אולם נשיאות הכנסת סירבה לקבל את פני ההמפגינים והם התפרצו לשטח שלפני הכנסת, המוגן עליידי חוק חסינות הכנסת. ששת המפגינים נעצרו. ואז נתברר כי לא היו אלה חברי חרות, כי אם המשה חברי אחדות העבודה, ואחד בלתי-מפלגתי, אשר כעבור יומיים נקראו עליידי הממשלה, יחד עם יתר אנשי מפלגות הקואליציה הממשלתית, להפגין בחסות החוק.

כאשר נאלצה ממשלה לבצע צעד כה מר-חיקלכת ובלתי-סופולרי כמו הנסיגה מ' שארית כיבושי מיבצע-סיני, היא נאלצה ל' הסיק מסקנות. בעולם הדמוקרטי מתבטא הדבר בצעד פשוט: הממשלה מתפטרת. כך עשה סר אנתוני אידן בבריטניה, וכך היה עושה גם גי מולה בצרפת, אילו יכלו ה' מפלגות להסכים על מועמד אחר לראשות הממשלה.

אולם התפטרות הממשלה, בגלל כשלון מדיני, היא דבר שלא יתואר בישראל. ממ' שלה ישראל היא בתה של הנהלת הסוכנות היהודית, שנבחרה אחת לחמש שנים. מוסד מפורז זה היה רגיל לדחות את הקונגרס לשנה-שנתיים, אם היה ספק קל שבקלים בסיכויו להיבחר מחדש.

התפטרות לא באה בחשבון. היה צורך בתרונן אחר למניעת עלייתה הפתאומית של האופוזיציה, בעיקר של תנועת-החרות. כך נולדה הפגנת-השבוע, עליה החליטה הממשלה בישיבתה באותו יום רביעי מרובא.

הסיבות הרחוב. כשממשלה רוצה לסי גור את הרחב ב' בפני האופוזיציה, היא יכיר לה לסגור בשרשרת של שוטרים. אולם דרך הרבה יותר מתוכמת היתה למלא את הרחוב בהמונים - המונים נאמנים, פטריוטיים, חדורים רצון טוב. הם נשאו את הסיסמות שהוציאו את הרוח ממרשי האופוזיציה.

התוכנית המקורית היתה לשתף בהפגנות אלה את כל המפלגות, פרט לחרות ולמק"י. אולם כשפנו שליחי ביג'י אל הציונים-הכלליים, קבעו אלה כתנאי מוקדם להשתתפותם את שיתופם של אנשי חרות. היתה זאת בקשה תמימה, שהתעלמה מן המטרה העי-קרית של ההפגנה: לבודד את חרות.

כדי להכשיר את הקרקע, הופיעו ידיעות מזורות בעתונים. בעיקר הצטיינו עתוני הערב, ששניהם הפכו לאחרונה כלי-שרת בידי קבוצת-המנהלים של ביג'י. הידיעה ה' מורה ביותר ציטטה "מקורות אמריקאיים שמסרו כי לפי סט"א... פנה הנשיא איי-זנהואר לעבד אל-נאצר וביקשו להיענות לדרישת ישראל, להסתלק מעמדת צד-לוחם. קשה להניח כי הכתב לא צחק בעצמו ב' רשמו ידיעה מגוחכת זו.

מה רקוב. אותה שעה הזכירו קברניטי הספינה הלאומית זו הפעם הראשונה את ה' תוצאות המשקיות של משטר הסנקציות. תוצאות אלה היו ידועות כבר לפני כמה שבועות, נותרו בהרחבה גם מעל עמודי העולם הזה. עתה, בפי לוי אשכול ופנחס ספיר, נשמעו כאילו ביקשו להרתיע את הקהל מן המאבק עד הסוף המר.

אולם ההמונים היו הרבה יותר עקביים ממנהיגיהם. רובם הגדול היה מוכן לקרבות גדולים כדי למונע את הנסיגה (ראה עמודים 10-11). אם תחליט הממשלה, לבסוף, להיסוג מעזה וממיצרי סיראן, לא יהיה זה בגלל חוסר נכונות מצד העם.

ההמונים הם בסדר. משהו אחר רקוב בממלכה.

המאבק

מחיר הסנקציות

בשעה שההמונים צעדו בחוף והסגינו את נכונותם להילחם ב'מדיניות החנק של ה' אוי"ם", ישבו הכלכלנים ועשו, אולי זו ה' פעם הראשונה, חשבון רציני של מחיר ה' מאבק. כמה מבעלי החשבון שלא התכוננו להילחם עד הסוף (ראה להלן), ביקשו בכל זאת לברר אם אפשר לנצל את אחרית מצב-החירום כדי להשיג מטרות אחרות לגמרי - הורדת רמת-המחיה, הנראית להם חיונית להצלת המשטר הכלכלי הקיים.

אף שהבעיה, כמו כל בעיה כלכלית, מ' טובכת למדי, הרי הקווים העקרוניים ניתנים להבנה בקל עליידי כל אזרח. העובדות ה' עיקריות:

כיום מעכבת ארצות-הברית, כשלב ראשון של פעולות-העונשין, את המענק ואת עודפי המזון שהיתה רגילה לספק לישראל. שני הפרטים מגיעים לסכום של 76 מיליון ל"י לשנה.

אם יוחמרו העונשין האמריקאיים, כתר-צאה מפניית עצרת או"ם אל חברותיה, ע' שויים להתחוסף למסע העונשין שני פריטים נוספים:

● כספי המגבית והתרומות, בסך 93 מיליון ל"י. הדבר יתכן גם בלי החלטת הקונגרס, עליידי צו ממשלתי האוסר העברת כספים לחוץ-לארץ ("הקפאת כספים") או עליידי צו משרד-האוצר האמריקאי, המבטל את זכות התורמים לנכות את התרומות ב' חשבון מס ההכנסה.

● כספי השילומים, בסך 72 מיליון ל"י. הממשלה הגרמנית אינה נוטה לעכב כספים אלה, אך יתכן שתילאץ לכך עליידי לחץ כלכלי אמריקאי.

● בסך הכל דרושים למדינה, כדי להתגבר על משבר העונשין:

● 50 מיליון דולארים, במטבע חוץ.

● 150 מיליון ל"י, במטבע מקומי.

שלוש דרכים. איך מגיעים לכספים אלה? חלק מן הולארים הדרושים הובאו מאמריקה עליידי שר המסחר והתעשייה, פנחס ספיר, שלקח שם לחאות עלי-חשבון העתיד. את המטבע המקומי תשתדל הממ' שלה להשיג בשלוש דרכים:

● הגברת המסים: 50 מיליון ל"י.

● ביטול רוב הסובסידיות הקיימות ל' הורדת מחירי המצרכים החיוניים: 20 מיל' יון ל"י (מתוך סכום כולל של 29 מיליון ל"י).

● קיצוץ תקציב הממשלה: 80 מיליון ל"י, שהם 10% מן התקציב הרשום, ר' 8% וחצי מן התקציב האמיתי.

קיצוץ זה אפשרי בתיאוריה, עליידי מיטר רי עובדים וחיסול שירותים. מאחר ששום מפלגה קואליציונית אינה מסכימה שהקיצוץ (המשך בעמוד 8)